

JOHN ELDREDGE

AUTOR *NEW YORK TIMES* BESTSELLEROV

VŠETKO
TVORÍM
NOVÉ

NEBO, ZEM
A OBNOVENIE VŠETKÉHO,
NA ČOM NÁM ZÁLEŽÍ

VŠETKO
TVORÍM
NOVÉ

JOHN ELDREDGE

AUTOR *NEW YORK TIMES* BESTSELLEROV

VŠETKO
TVORÍM
NOVÉ

NEBO, ZEM
A OBNOVENIE VŠETKÉHO,
NA ČOM NÁM ZÁLEŽÍ

KUMRAN.SK
UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál All Things New:	©2017 by John Eldredge
Vydavateľ:	Published by arrangement with Thomas Nelson, a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc., U.S.A.
Slovenské vydanie:	©2019 KUMRAN, s. r. o. Mýtňa 62, 064 01 Stará Ľubovňa www.kumran.sk Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.
Preklad:	Jana Báliková (Preklad úryvkov z Kroník Narnie: Patrick Frank, preklad úryvkov z Pána prsteňov: Otakar Kořínek)
Jazyková korektúra:	Eva Petrovičová
Zodpovedný redaktor:	Eva Štrbová
Foto na obálke:	Getty Images / Momoko Takeda
Originál obálky:	GearBox, Thomas Nelson
Obálka a grafická úprava:	Štefan Talarovič
Tlač:	Těšínské papírny, s. r. o.
Prvé vydanie:	ISBN 978-80-89993-07-9

*Patrickovi a Craigovi – ktorí sa pripojili k oblaku svedkov,
keď som písal túto knihu.*

*Myslel som, že si mŕtvy! A potom som si myslel,
že som mŕtvy ja. Všetko smutné je teda nakoniec nepravda?*

— SAM MUKRO v *Návrate kráľa*

Ak nie je uvedené inak, biblické citáty v tejto knihe sú prevzaté z:
Sväté písmo Starého a Nového zákona. Trnava: Spolok sv. Vojtecha, 2007.

The Message je voľný preklad Svätého písma do súčasnej angličtiny.
Takto označené citáty v knihe sú preložené do slovenčiny z tohto vydania.

Obsah

- ÚVOD / Nádherný príslub / 9
1. KAPITOLA / Jestvuje nádej, ktorá nad týmto všetkým skutočne zvíťazí? / 15
2. KAPITOLA / Obnovenie sveta / 31
3. KAPITOLA / Buďme úprimní / 49
4. KAPITOLA / Nová zem / 67
5. KAPITOLA / Naše obnovenie / 87
6. KAPITOLA / Keď sa každý príbeh rozpovie správne / 105
7. KAPITOLA / Zvrhnutie zla / 127
8. KAPITOLA / Čo vlastne budeme robiť? / 145
9. KAPITOLA / Svadba neba a zeme / 165
10. KAPITOLA / Uchopte príslub oboma rukami / 185
- Podakovanie / 201*
- O autorovi / 203*
- Poznámky / 205*

Ú V O D

Nádherný prísľub

„**P**ráve teraz by sa nám zišla nádej.“
Povedala moja kamarátka minulý týždeň, keď sme sa zhovárali o tom, čo sa odohráva v našich životoch a vo svete. Hovorili sme o strate nám blízkeho kolegu, ale aj o tom, že každý, koho poznáme, čelí takým či onakým problémom. Moja kamarátka je zvyčajne za každých okolností plná entuziazmu a optimistická. V rozhovore nastala odmlka a vtedy vzdychla a vyjadrila svoju túžbu po nádeji.

Áno, nádej by nám práve teraz padla veľmi dobre.

Usilujeme sa o duševnú vyrovnanosť, no s ľudstvom to vôbec nevyzerá ružovo. Nasvedčuje tomu mnoho vecí. Spotreba antidepresív počas uplynulých dvadsiatich rokov závatne vzrástla: sú tretím najpredpisovanejším druhom liečiv.¹ Verím v medikamentóznú liečbu. No myslím, že to, že depresia patrí k *hlavným* dôvodom invalidity na celom svete²,

o nás čosi naznačuje. Prudko vzrastá aj počet samovrážd: vo väčšine krajín je to prvá alebo druhá príčina úmrtí mladých ľudí. Roku 2012, počas vojny v Afganistane, sme stratili viac vojakov v dôsledku samovrážd než v boji.³

Zjavne nás postihla veľká kríza nádeje. Nahlas sa to prejavuje v politike a ekonomike, potichu v srdciach miliónov ľudí práve v tejto chvíli.

Keď vravím o nádeji, nemám na mysli túžobné prania. Nejde mi o „pozitívne myslenie“, ako to nazýva jeden z mojich známych. Vravím o *vierou naplnenom očakávaní príchodu dobra*. O očakávaní pevnom ako skala, o niečom, na čom môžeme budovať svoje životy. Nejde o krehké, zraniteľné nádeje, ktorých sa ľudia usilujú držať.

V čom podľa vás spočíva v súčasnosti vaša veľká životná nádej?

Nadovšetko stojí za zmienku práve to, že kresťanstvo smeruje k triumfálnemu prelomu v ľudských dejinách. A je v ňom nádej, ktorá výrazne prevyšuje všetky vaše doterajšie očakávania. Neotrasiteľná, nezlomná nádej. Budem však úprimný – pričasto to, čo kresťanstvo prezentuje pod pojmom „nádej“, pripomína skôr návnadu a príslub neskoršej zmeny. „Chápeme, že napokon stratíte všetko, čo milujete, že ste už aj dosiaľ prišli o veľa. O drahé osoby, vzácne spomienky a miesta. Potom sa však dostanete na to Nové Miesto Hore!“ Vyzerá to ako súťaž, v ktorej síce nevyhráte auto či prázdniny v Európe, dostanete však cestovné tašky a súpravu kuchynských nožov.

Svet tomu neverí. A má na to dôvod.

Keď uvažujete, koľko bolesti, utrpenia a zúfalstva je v detskej nemocnici, v utečeneckom tábore, v domácnosti, kde vládne násilie, vo vojnu zmietanej dedine počas jedného dňa, takmer to nevládzete uniesť. No potom si pripomeniete, že na celej planéte po všetky dni v roku v priebehu dejín sa to

hrozivo znásobuje. Na prekonanie trauma a agónie tohto sveta potrebujeme niečo skutočne divoké, ohromujúce a nádherné.

Ako to dá Boh všetko do poriadku? Ako vynahradí všetko utrpenie a straty v tomto svete... a vo vašom živote?

Únik pred skutočnosťou to nevyrieši, bez ohľadu na to, za akú zbožnú myšlienku sa bude skrývať. Nuž čo bude so všetkými vašimi nádejami a snami? S obľúbenými miestami a spomienkami, so všetkým, čo je srdcu najbližšie? Je to nenávratne stratené? Túžime po vykúpení, naše srdce si úpenlivo žela *obnovenie*.

A mám pre vás ohromujúcu, dych vyrážajúcu správu: obnovenie je presne to, čo Ježiš prisľúbil. Hoci vám to tak azda vraveli, nezameriava naše nádeje na veľké pozdvihnutie hore do neba. Prisľúbil „obnovenie sveta“ vrátane zeme, ktorú milujete, každej jej drahocennej časti, aj vášho vlastného príbehu (Matúš 19, 28). A vyvrcholením celej Biblie sú tieto slová: „Hľa, všetko robím nové“ (Zjavenie 21, 5). Prichádza deň Veľkého obnovenia. Nie zničenia – *obnovenia*. Je to jediná nádej dostatočne silná na to, aby pre nás bola, ako to Boh nazýva, kotvou duše. „Máme ju ako istú a pevnú kotvu duše“ (Hebrejom 6, 19).

To, ako si predstavujete svoju budúcnosť, viac ako čokoľvek iné ovplyvní vašu súčasnú skúsenosť. Deti sa na začiatku dlhého školského roka zobúdzajú s úplne iným pocitom, ako keď vedia, že už o niekoľko dní budú letné prázdniny. Žena, ktorá nedávno podala žiadosť o rozvod, má zo života úplne iný pocit ako tá, čo sa zobúdzá v deň svojej svadby. To, ako vnímame našu budúcnosť, má obrovské dôsledky pre naše srdcia v súčasnosti. Keby ste vedeli, že Boh obnoví váš život a všetko, čo ste v ňom milovali, keby ste verili, že k vám prichádza veľké a žiarivé dobro – nie vo vágnom nebi, ale priamo tu na tejto zemi – mali by ste nádej, ktorá by vám bola oporou. Ukotvením duše,

„neporušiteľným duchovným záchranným lanom, siahajúcim pomedzi všetko vonkajšie priamo do Božej prítomnosti“ (Hebrejom 6, 19; The Message preklad).

Budem úprimný – ak sa vám práve teraz vodí dobre a máte dôvod veriť, že to tak zostane, táto kniha pravdepodobne nie je pre vás. No ak uvažujete, prečo je vaša duša taká znepokojená a čo máte v skutočnosti očakávať, ak túžite po divokej, ohromujúcej nádeji, ktorá by mohla byť kotvou vášho života, čítajte ďalej. Neobanujete.

Predstavte si truhlicu s pokladmi.

Nie malú šperkovnicu na dievčenskom nočnom stolíku – veľkú truhlicu, väčšiu než ktorýkoľvek váš kufor, ako akýkoľvek kufor, čo ste doteraz videli.

Masívnu truhlicu z dubového dreva, takú, čo azda používali piráti, s veľkými železnými pántmi a pevnou sponou. Veľkosť, vek a sila tohto trezoru nasvedčujú, že bol vyrobený na to, aby chránil najväčšie cennosti.

Vnútri truhlice je všetko, po obnove čoho túžite. Všetko, čo ste stratili, všetko, o čom viete, že to stratíte.

Čo máte vo svojej truhlici?

1. KAPITOLA

Jestvuje nádej, ktorá nad týmto všetkým skutočne zvíťazí?

Byť optimistom si nevyžaduje odvahu, no na to, aby sme mali nádej, musíme byť skutočne odvážni.

— RABÍN JONATHAN SACKS: *Oslava života*

Dnes ráno bol úsvit naplnený veľkým príslubom. Stál som pri okne, modlil som sa a pozoroval, ako slnko nenáhľivo obmýva hory zlatistým svetlom. V lese vládlo ticho, akoby ani neexistoval čas. Každý lístok zalievala hrejivá slnečná žiara, pripomínajúca svetlo sviečky: pokrývala celý lesný svah. Tá jasná jemná krása, ktorá prežiarila celý les, vo mne vzbudila pocit, že všetko bude v poriadku.

Je jeseň, obdobie, ktoré ma zvyčajne príliš neteší. Je predzvesťou dlhej zimy, počas ktorej nad svetlom prevláda tma. Pridlho bude mať svet sivé tóny. No tohto roku sa mi uľavilo, keď lístie nadobudlo hrdzavé odtiene a tráva zhnedla – zem

striasla krásu a pripravuje sa na zimný spánok. Jednoducho chcem, aby bol tento rok už za nami.

Január sa v našej širšej rodine začal samovraždou; ja som bol ten, čo zdvihol telefón. Musel som vyhľadať prostredného syna a povedať mu, že milovaný brat jeho manželky ukončil svoj strastiplný život. Potom sme obaja museli zájsť za ňou a oznámiť jej to, hoci sme vedeli, že jej to zlomí srdce. Boli to hrozné dni.

Dočasná úľava od žiaľu prišla o niekoľko mesiacov neskôr, keď nás raz večer navštívil môj starší syn s manželkou a zároveň aj prostredný syn s nevestou, ktorá nedávno prišla o brata, aby Stasi a mne povedali, že budeme starými rodičmi. A to hneď dvojnásobnými – oba páry boli v radostnom očakávaní. Dali nám vyrobiť tričká. To, ako sa s nami podelili o svoje šťastie, bolo jednoducho nádherné. Zhovárali sme sa o tom, ako budú ich deti vyrastať spoločne, budú z nich malí rozšantení kovboji, ktorí vnesú do domu starých rodičov radosť a veselosť. Azda bude mať napokon posledné slovo šťastie.

Potom náš najstarší syn a jeho milovaná manželka prišli hrozným a bolestným spôsobom o bábätko, na ktoré sa tešili. Svojho prvého vnuka som pochoval v hore za našim domom. Naša rodina stála pri malom hrobčeku, keď jeho zničená mama povedala: „Patrick, deň, keď sme sa dozvedeli, že ťa čakáme, bol tým najkrajším v našich životoch. A deň, keď sme ťa stratili, bol pre nás najhorší.“ Pohľad na moje užialené deti bol tou najťažšou otcovskou skúsenosťou.

No o pár mesiacov sa naša pozornosť s úľavou upriamila na svadobné prípravy najmladšieho syna. Milujem svadby – krásu, romantiku a rozprávkovú symboliku. Mám rád svadobné *hostiny*. Tá ich bola vonku, pod hviezdnu letnou oblohou, dookola boli rozvešané svetlá, hostia sa smiali a tancovali. A celá atmosféra vo mne znova vzbudila pocit, že

všetko bude v poriadku. Na najlepších svadobných oslavách je niečo podmanivé a očarujúce, čo oslovuje najhlbšie túžby v našich srdciach. Nik nechcel odísť.

V nasledujúce predpoludnie v nás ešte pretrvával radostný pocit, no do toho zazvonil môj telefón. Náš drahý priateľ Craig, ktorého sme poznali takmer štyridsať rokov, zavolať, aby nám oznámil, že jeho rakovina nezvratne postupuje. Pred mesiacom bol takmer v remisii a teraz bolo zjavné, že v priebehu šiestich týždňov zomrie. Po tomto rozhovore som zahodil svoj mobil čo najďalej. Vedel som, že po druhýkrát v živote stratím najdrahšieho, najbližšieho priateľa.

A práve preto sa teším, že prichádza jeseň a tento rok sa skončí.

Môžeme si to povedať na rovinu? Život je brutálny.

Je tu len toľko dobrého, aby sa naše srdcia naplnili očakávaním, a dostatok smútku, ktorý nás uzemní. A keď toho, čo nás zráža, je viac ako toho, čo nás dvíha, zamýšľame sa, či sa nemáme jednoducho držať pri zemi. „Plač sprevádzal už moje narodenie,“ napísal anglický básnik George Herbert, „a prečo, teraz chápem každodenne.“¹ Áno, život môže byť aj krásny. Milujem krásne veci v našom živote. No musím podotknúť, že film s týmto názvom – *Život je krásny* – sa odohráva v nacistickom koncentračnom tábore. Tento vzácny príbeh ukazuje otcovskú lásku, to, ako otec miluje a chráni svojho synčeka pred diabolskou realitou všade naokolo. No na konci otca pripravia o život. Veľa-preveľa ľudí zomrie hroznou smrťou.

Potrebujeme viac ako len optimistický pohľad na život. Oveľa-oveľa viac. Potrebujeme nezlomnú, nehasnúcu nádej.

A kým som počas svojho ranného bdenia stál pri okne, jantárové svetlo úsvitu nadobudlo všetky jesenné odtiene, no boli oveľa intenzívnejšie. Pôsobilo to ako maľba – mimoriadny,

mýtický výjav. A na okamih všetko prekypovalo príslubom nádeje. Pravdepodobne ste už niekedy aj vy mali podobný pocit, keď ste stáli na svojom obľúbenom mieste, pozorovali krásu rozbúrených vlín, pozerali v nemom úžase na jarné kvety v púšti, kráčali nočnými parížskymi ulicami, sedeli so šálkou kávy vo svojej záhrade. Niečo nám neprestajne šepká prostredníctvom krásy, ktorú milujeme.

„Mnoho vecí sa začína zjavením krásy v našom svete,“ napísal britský umelec Lilius Trotter. „Leží pred nami nádherný, možný život.“²

Vychutnávam takéto chvíle. Patria k mojim najcennejším spomienkam. No nech už k nám o takomto príslube prehovorí čokoľvek, prekĺzne nám to pomedzi prsty zakaždým, keď sa po to načiahneme. Viem, že túžba, aby bol tento rok už za mnou, nie je odpoveď, pretože ktovie, čo nám prinesie nasledujúci rok? „Každý deň má dosť svojho trápenia,“ povedal najsúcitnejší človek v dejinách.³

ČO OČAKÁVAME?

V mobile si ustavične prezerám mailové správy a texty.

Robím to po celý deň. Pozorne sledujem dianie. A správam sa tak už dlhší čas. Zvláštne na tom je, že nie som človekom, ktorý obľubuje technológie. Nechcem byť so svojím telefónom spätý pupočnou šnúrou. Tak prečo cítim takéto nutkanie? Čo hľadám? Zdá sa, že čosi naozaj hľadám.

A nie som sám. Ľudia kontrolujú svoje elektronické zariadenia asi stodesaťkrát za deň – venujú im tretinu bdelého času.⁴ Čo nás k tomu vedie? Viem, že keď dostaneme správu, tvorí sa v našom tele dopamín, no zjavne tu ide o niečo iné.⁵ Myslím, že po dlhých mesiacoch takejto posadnutosti tomu začínam rozumieť – to, čo ustavične hľadám, je dobrá správa.

Dúfam, hľadám, očakávam dobrú správu. Potrebujeme vedieť, že k nám prichádza dobro. Potrebujeme dôveru v to, že dostaneme žiarivú budúcnosť, a nikto ani nič nám ju neodníme.

Zmienil som sa o celosvetovom vzraste depresii a samovražd. Podobný vzrast badáme v prípade úzkostí a závislostí.⁶ Zúfalé hľadanie šťastia nám nepomáha. Všimli ste si všetku tú nenávisť a zúrivosť? Ak trávite istý čas na sociálnych sieťach, celkom určite. Azda ste videli dôsledky incidentu v zoolologickej záhrade v Cincinnati: len ťažko vám to mohlo uniknúť. V máji 2016 prepadol trojročný chlapček cez zábradlie do ohrady gorilieho samca. Gorila schmatla chlapca a násilne ním zmietala. Tím, ktorý má na starosti nebezpečné reakcie zvierat, zastrelil gorilu a zachránil chlapcovi život. Nasledoval Černobyľ na sociálnych sieťach – zlomyseľné, pomstychtivé útoky na zamestnancov zoolologickej záhrady a chlapcových rodičov. Státisíce ľudí sa dožadovali trestného stíhania rodičov. Chápem silné emócie, no tu išlo o naplno rozpútanú *nenávisť*. Na jej vyprovokovanie netreba veľa.

Krátko po tragédii v zoolologickej záhrade sa začal premietat remake filmu *Krotitelia duchov* s čisto ženským obsadením. Absolútne nie som schopný pochopiť nenávisťné reakcie. Leslie Jonesová, afroamerickú herečku, ktorá bola jednou z hlavných predstaviteľiek, začali online bombardovať „prúdom pornografie, rasistických vyjadrení a nenávisťných mémov“. Prirovnávali ju ku gorile zastrelenej v zoo; dostávala fotografie, na ktorých bola jej tvár postriekaná spermiami.⁷ Pre film?

Niečo sa deje s ľudským srdcom. Potrebujeme pochopiť, o čo ide, aby sme vedeli, čo z toho pre nás vyplýva.

Ľudské bytosti sú vo svojej podstate nenásytné. Každého z nás prenasleduje prázdnota a túžba. Sme stvorení pre dokonalé šťastie, radosť a naplnený život. No odvtedy, čo sme opustili raj, sme nikdy nezažili ani jediný deň dokonalého naplnenia;